

Normalització i normalitat

Aquest mes de novembre fa cent anys que Àngel Guimerà va provocar un considerable incident amb un discurs en català a l'Ateneu barcelonès. Al fet insòlit de fer servir aquesta llengua en una entitat que tenia la castellana com a pròpia s'hi va afegir el contingut rotund del missatge proclamat pel dramaturg. Aquest fragment n'és una bona mostra:

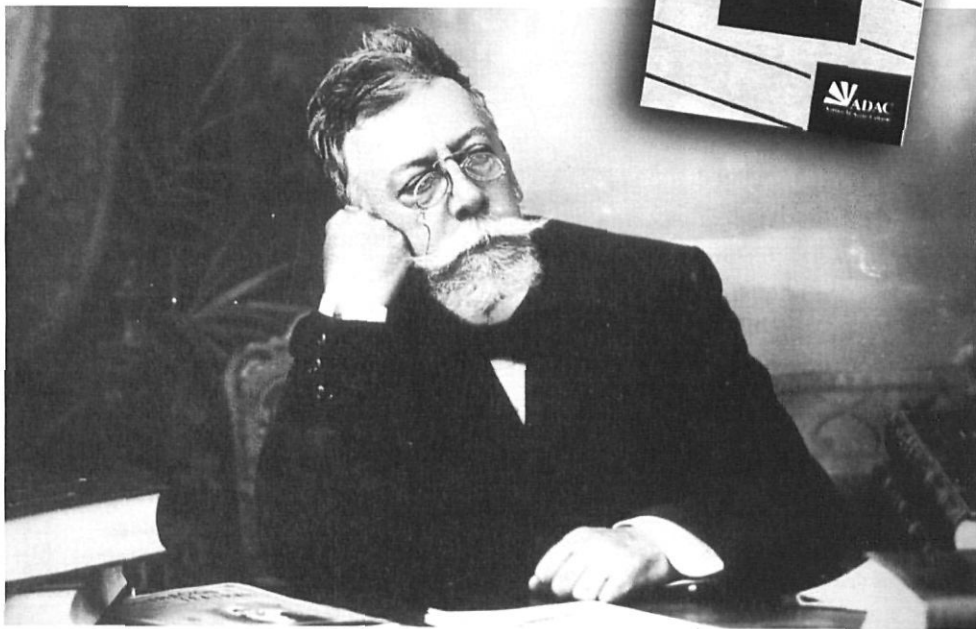
«Jo no us diré ara aquí, senyors, la manera d'assegurar-li el pervindre a la llengua de Catalunya. Més, sigui com sigui, vingui pel camí dret o pel camí tort, vingui per la convicció d'Espanya o per la imitació dels estrangers,estic segur que tornarà a ser la nostra llengua a Catalunya el que sabem que ha estat per la història. I esperant-ho, senyors, veiem com aquesta llengua es parla cada dia més i més a Catalunya; que és tothom en aquesta terra, fins ignorant-ho molts d'ells, els que fan que creixi i es propagui: la indústria movent les seves màquines, el comerç fent-se el transportador general de tot el que surt i el que entra a Espanya... Jo veig Catalunya, senyors, en el creixement de la seva llengua, com una mar extensíssima, mar interior si es vol, a la qual van a parar rius cabalosos per confondre's amb ella. El nivell d'aquella mar va pujant, i pujarà sempre fins a tenir sortida a l'oceà de la civilització, que en ell es troba la llibertat dels pobles».

A Girona, un gest sembiat al de Guimerà s'havia produït set anys abans, quan el 1888 –com s'explica aquí al costat– es va fer per primer cop en català el discurs del Certamen de l'Asociación Literaria. Tot això ve al cas perquè, en el permanent teixir i desteixir de la reivindicació del català, el prestigiós Ateneu gironí d'Acció Cultural ADAC atorga cada any els Premis a la Normalització Lingüística, destinats a persones, mitjans de comunicació, empreses o entitats que s'hagin distingit per l'ús i la promoció de la llengua. I aquest any, en la desena edició, el Premi per a mitjans de comunicació, atorgat per votació popular, ha estat per a aquesta *Revista de Girona*.

La revista històrica del mateix nom, desapareguda ara fa cent anys, va mantenir sempre el títol en castellà, i també la major part del seu contingut. Igualment ho va fer la revista actual, quan va néixer l'any 1955 –ara fa quaranta anys– amb el desig explícit d'entroncar amb la seva predecessora. Però en arribar al número 75, corresponent al segon semestre de 1976, la publicació va catalanitzar el seu títol i va consolidar progressivament la catalanització de tots els seus articles. D'aleshores ençà, i definitivament en els últims deu anys, la revista té el català com a idioma propi i exclusiu. De tal manera que el premi de l'ADAC, més que a la Normalització, podria ser en aquest cas a la Normalitat lingüística, que aquestes pàgines han assolit amb la senzilla naturalitat de les coses que són òbvies i que s'imposen per la seva pròpia força.

Ara ja no ens calen gestos extrems com el de Guimerà a Barcelona o el de Damas Calvet a Girona, però n'hauré de fer molts de petits cada dia fins que el català sigui normal en tots els àmbits. Amb el premi de l'ADAC com a estímul, estarem sempre a punt d'utilitzar i de defensar aquest patrimoni bàsic i inalienable.

NARCÍS-JORDI ARAGÓ

Àngel Guimerà:
cent anys
d'un discurs